ב. במדובר כמה פעמים איז יעדער ענין בהשגה"פ, איז דאס עד"ז אויך בנוגע דעם קביעות פון היינטיקן יאר, אז סמ"ב סיון קומט אויס ה׳ במדבר, און על פי רוב איז די פרשה ווערט די גאנצע וואך אנגערופן פ׳ במדבר; און אויך: אלעמאל לייענט מען פ׳ במדבר פאר שבועות (רמב"ם הל׳ תפלה פי"ג ה"ב. טור ושו"ע או"ח סתכ"ח ס"ד), ווי עס איז ידוע די סימנים פון די גאונים [נאר אמאל לייענט מען אויך פ׳ נשא פאר שבועות, אבער עכ"פ במדבר לייענט מען אלעמאל פאר שבועות].

די שייכות איז מובן: מ"ת איז דאך געווען דוקא אין א מדבר, וואס דאס איז א באווייז אז תורה גיט מען בשעת מען שטייט אין א מצב פון א מדבר.

כפי הקביעות קומט אויס אז די שייכות פון במדבר צו מ"ת איז אין אן אופן פון א הקדמה; וואס בכלל זעט מען אז די שייכות פון א שבת צו די וואכעדיקע טעג איז אין צוויי אופנים: א) עס איז דא דער אופן ההכנה פון "מי שטרח בע"ש יאכל בשבת" (ע"ז ג,א), וואס דאן איז שבת שייך צו דער וואך וואס קומט פאר דעם שבת, און ווי שמאי זאגט אז פון יום א׳ אן דארף מען שוין זאגן "זו לשבת" (ביצה טז,א), ווארום דאן הויבט זיך שוין אן די הכנה פון שבת, און די שלימות פון דער גאנצער וואך ווערט ערשט בשבת.

ב) די שייכות צו שבת פון די קומענדיקע וואך וואס קומט נאך שבת, און דאס איז וואס מען זאגט (זח"ב פח,א) "שבת מיני׳ מתברכין כולהו יומין", ד.ה. אז די קומענדיקע וואך ווערט מתברך פון דעם שבת וואס קומט פאר זיי.

עד"ז איז דאס בנוגע די שייכות פון פ׳ במדבר צו שבועות אז די שייכות איז אין אן אופן פון "מיני׳ מתברכין כולהו יומין", אז דאס איז א הכנה והקדמה צו מ"ת,

וואו זעט מען די שייכות וְהכנה פון ש"פ במדבר מיט דעם ענין פון מ"ת? - נאר על יסוד דעם ווארט (סה"ס תש"ב ע׳ 29) אז "מען דארף לעבן מיט דער צייט", וואס דאס גייט אויף די פרשה השבוע וואס מען לייענט יענעם שבת, איז פארשטאנדיק אז דעם ענין קאן מען ארויסקריגן פון דער פרשה השבוע,

און אין דעם גופא - פון דעם נאמען וואס מען רופט אן די פרשה, וואס דער נאמען פון א זאך האט א שייכות צום תוכן פון דער זאך, ווי ידוע תורת המגיד עה"פ (בראשית ב,יט) "נפש חי׳ הוא שמו", אז דער שם אשר יקרא לו בלה"ק דאס איז מחי׳ די זאך, במילא פון דעם וואס מען רופט אן די סדרה דוקא מיט דעם נאמען, איז פארשטאנדיק אז דאס איז דער תוכן פון דער סדרה; הגם אין דער סדרה ווערן גערעדט כמה ענינים, אבער וויבאלד מען האט אויסגעקליבן דוקא דעם נאמען, איז פארשטאנדיק אז דאס איז דער תוכן כללי פון דער סדרה, ובעניננו: דער ענין פון במדבר; ועד"ז ווערט אויך דער גאנצער שבת אנגערופן בשם שבת פ׳ במדבר, איז פון דעם פארשטאנדיק אז דער גאנצער ענין פון דער פרשה איז דער ענין פון במדבר.

וואס לכאורה איז נישט פארשטאנדיק: פארוואס האט מען דאס א נאמען בעגעבן במדבר דוקא? לכאורת דאס איז דאך נישט דער אויפטו פון אט דער פרשה, אז די אידן זיינען געגאנגען אין מדבר; דער

ענין איז שוין געווען פריער אין חומש שמות, און דערנאך גאנץ ספר ויקרא איז אלץ געזאגט געווארן אין מדבר, און דא רעדט זיך שוין וועגן די שנה השניה לצאת ישראל מארמ"צ, ווייס מען דאך דעם ענין פון במדבר שוין פון פריער; נאר דער עיקר אויפטו פון די פרשה איז בנוגע דעם ענין הפקודים, אז מען האט יעמולט געציילט די אידן וכו׳ – איז ווי קומט דאס אז מען האט אויסגעקליבן דוקא דעם נאמען במדבר, ובפרט י . אז מ׳ רופט עס טאקע אן בשם ספר הפקודים (אזוי ווערט דאס אנגערופען אין ׳ בן"ב ערטער), איז פארוואס האט מען קובע געווען דוקא דעם נאמען במדבר?

פון דעם איז פארשטאנדיק, אז ניט קוקענדיק אויף דעם וואס דא איז דער אויפטו בנוגע פקודים, פונדעסטוועגן איז בעיקר נוגע דער ענין פון במדבר, און דאס דוקא איז די הכנה צו מ"ת.

דער ענין אין דעם: עס ווערט מבואר אין מדרש (במדבר פי"ט, כו. תנחומא חוקת כא) דער טעם פארוואס מען האט געגעבן די תורה דוקא אין א מדבר, ווייל תורה האט א שייכות מיוחדת מיט דעם ענין פון מדבר, און דעריבער ליינט מען פ׳ במדבר דוקא פאר מ"ת, ווארום דאס האט א סייכות און דאס איז א הכנה והקדמה צו מ"ת.

און דער ביאור וואס מען דארף מבאר זיין די סייכות פון מדבר צו תורה דארף עס זיין אזא ענין וואס איז פארשטאנדיק אויך צו א בן חמש למקרא, ווארום היות אז מ"ת איז דאך געווען צו. דאשיכם שבטיכם ביז חוטב עציך ושואב מימיך, במילא דארף זיין דער ביאור ניטס נאר עפ"י רמז דרוש וסוד נאר עס דארף זיין אויך פארשטאנדיק עפ"י פשט אויך צו אזא וואס האט קיין שייכות ביט צו רמז דרוש סוד, ביז צו א קינד.

ובפרט ווי עס ווערט דערציילט אין מדרש אז די קינדער האבן זיך געפרידיט מיט מ"ת, און אויך זאגט מען אז מ"ת האט געקאנט זיין דוקא בשעת די אידן האבן געזאגט "בנינו ערבים אותנו" (שהש"ר א,כד), נואס דאס גייט אויף די קינדער וואס זיינען געווען פאר בר-מצוה, ווארום נאך ב"מ איז דאך "ברוך שפטרני וכו׳" און דער טאטע האט ניט קיין בעלות איבער עס צו זאגן אז זיי וועלן זיין ערבים, במילא רעדט זיך וועגן גאר קליינע קינדער וואס זיינען פאר ב"מ, און זיי דוקא האבן גע׳פועל׳ט אז עס זאל זיין מ"ת, איז במילא פארשטאנדיק אז דער ביאור בנוגע די שייכות פון מדבר צו מ"ת דארף עס זיין פשוט און ומובן אויך צו א קינד; וואס אע"פ עס איז דא ווי דער אלטער רבי איז עס מבאר ווי דאס איז למעלה ולמטה וכו׳, אבער דא דארף מען ריידן די שייכות פון מדבר מיט מ"ת ווי דאס איז עפ"י פשטות.

בפשטות ווי א קינד פארשטייט דעם ענין פון א מדבר איז, אז דאס איז אזא ארט וואס "לא ישב אדם שם" (ירמי׳ ב,ו), דארטן געפינט זיך ניטש קיין עסן און ניטש קיין וואסער אויף טרינקען, און מען קאן דארטן ניטש לעבן ווייל עס איז זייער הייס וכו׳ וכו׳.

וואס איז די סייכות פון דעם צו תורה? נאר דוקא אט דאס איז א הכנה צו מ"ת, אויף באווייזן אז וואו גיט מען די תורה איז דאס דוקא אין אזא ארט וואו עס איז ניטשא קיין שום ענין, און אט דאס איז דער סדר פון תורה, אז דער אופן ווי ער דארף נעמען תורה, איז ניטש מיט חשבונות אויף צו האבן סכר אדער ניט קריגן

– אן ערנט – <u>הנחה הת׳ בלתי מוגה</u>

אן עונט אויף דעם, נאר העכער פון אלע חשבונות - בעמען תורה אלס תורה.

דעריבער האט מען דאס געגעבן דוקא אין א מדבר, וואס לכאורה בשעת איינער געפינט זיך אין א מדבר איז בשעת מען וועט אים פרעגן וואס איז די ערשטע זאך וואס ער וויל, וועט ער זאגן אז זיין ערשטע תשוקה איז צו ארויסגיין פון מדבר, מער קיין אנדער תשוקה האט ער נישט, און דא לפועל בשעת מען איז געקומען צו די אידן געבן די תורה, איז זייער רצון געווען נעמען תורה, און זיי האבן בכלל נישט געטראכט וועגן קיין אנדער זאך.

עוד נקודה בזה: מההקדמות העקריות למ"ת היא - הקדמת נעשה לנשמע ועניין קדימת נעשה לנשמע הוא תנועה של "מדבר". ער איז גרייט אויף טאן אלץ, און נאך דעם ערשט הערן, און וויסן וואס צו טאן,

דלכאורה, איז דאס איינגאנצען ניט פארשטאנדיק: ווי אזוי קאנסטו מקדים זיין נעשה לנשמע, אז נאך איידער דו הערסט וואס מ׳וועט דיר אנזאגן, שרייסטו אז דו ביסט גרייט אלץ טאן - דו דארפסט דאך פריער וויסן צי דו וועסט האבן כוח צו טאן דאס וואס מ׳מאנט פון דיר, במילא מוזטו פריער הערן וואס די ציוויים זיינען, און נאכער וועסטו קאנען מחליט זיין צי דו וועסט זיי קענען מקיים זיין, איז וואס שרייסטו גלייך "נעשה", נאך פאר דעם "נשמע"? און ווי דער מין האט גע׳טענה׳ט צו רבא׳ן אז אידן זיינען אן "עמא פזיזא דקדמיתו פומייכו לאודנייכו" (שבת פ"ח ע"א) - דאס איז ניט קיין סדר?

נאר דאס איז א סדר פון א מדבר, ניט קיין סדר פון ארץ נושבת: בשעת איינער געפינט זיך אין אן ארץ נושבת, און ער האט שוין זיינע תנאי הדיור, ער האט זיין תנאי אכילה ושתי׳ וכו׳, דעמאלט דארף ער וויסן צי ער וועט האבן בכוח צו מקיים זיין די ציוויים; ער דארף וויסן צי זיי וועלען מתאים זיין מיט זיין דירה, מיט זיין אכילה ושתי׳ און ער דארף טראכטן וואס וועלן די שכנים זאגן וכו׳, במילא דארף ער פריער הערן - "נשמע" - וואס די ציוויים זיינען, און דערנאך וועט ער קאנען מחליט זיין צי זיי זיינען בהתאם צו זיין לעבן, און צי עס וועט זיין בכחו מקיים זיין וואס מ׳הייסט עס, משא"כ בשעת ער געפינט זיך אין א מדבר, ד.ה. אז ער האט ניט קיין שום מציאות לעצמו, ניט קיין דירה, ניט קיין אכילה ושתי׳ וכו׳, איז ניט שייך צו זאגן אז די ציוויים דארפן זיין מתאים לתנאי הדיור שלו, און אז זיינע עניינים קאנען שטערן לקיום הציוויים, ווארום ער האט קיין שום מציאות ניט, איז וואסדער ציווי זאל ניט זיין קאן ער דאס מקיים זיין, און ס׳איז ניטא קיין שום שטער דערצו, ובמילא איז ער מקדים "נעשה לנשמע", אז ער איז גרייט אלץ צו טאן נאך איידער ער הערט וואס ער דארף טאן, ווארום וואס פאר א ציוויים זיי וועלען ניט זיין, קאן ער זיי מקיים זיין אן קיינע מניעות.

(הסר קצת) וואס דאס איז אויך אן ענטפער צו די מלאכים וואס האבן גע׳טענה׳ט צו דעם אויבערשטן אז ווי קאן מען געבן די תורה צו א בו"ד, אויף דעם צו זיי דער ענטפער אז אע"פ זיי זיינען טאקע א בו"ד, זיי דארפן אנקומען צו אכילה ושתי׳ ביז אז עס ווערט דם ובשר כבשרו, אבער פונדעסטוועגן רעכנען זיי זיך נישט מיט דעם זיי געפינען זיך אין א מדבר, און פונדעסטוועגן איז זייער גאנצער רצון נאר צו מקבל זיין די תורה, און נישט קיין אנדער זאך, דוקא צוליב דעם האט דער

- אויבערסטער -

אויבערשטער געגעבן זיי די תורה.

דא זעט מען די שייכות פון מ"ת מיט במדבר, ווארום דער גאנצער ענין וואס האט געבראכט אז דער אויבערשטער זאל געבן די תורה איז דאס נאר ווייל זיי זיינען געווען אין א מצב פון א מדבר.

דאס איז די הוראה פון דעם וואס מען לייענט פ' במדבר דוקא פאר שבועות ווארום דאס איז די הכנה צו מ"ת אז מען דערבנט זיך ניט מיט קיין זאך, און דער גאנצער רצון איז נאר אויף מקבל זיין די תורה,

דעריבער האט מען דאס א נאמען געגעבן במדבר און ניסט פקודים וכיו"ב, ווארום אע"פ דא האט זיך אויפגעטאן דער ענין פון פקודים, אבער די עיקר הכנה והקדמה צו מ"ת איז נוגע דער ענין פון "במדבר", ווארום ס'איז נוגע אז דער אופן צו מקבל זיין די תורה איז דאס נאר בשעת ער איז אין א תנועה פון מדבר.

אבער דא ביט אויך צו דעם ענין פון פקודים וואס אין דער פרשה, אז דאס איז אויך א הכנה צו מ"ת, ווארום דער גאנצער ענין פון פקודים איז דאך וואס מען ציילט אלעמען בשוה, קייבער איז ניסט מער ווי איינס און ניסט ווייניקער ווי איינס; וואס לכאורה ווי האט מען געקאנט ציילן אלעמען גלייך? עס זיינען דאך געווען כמה חילוקים צווישן די אידן, ע"ד ווי נחשון בן עמינדב וואס ער איז געווען דער וואס האט געבראכט קרי"ס (סוטה לז,א. מכילתא בשלח יד,כב) פאר אלע אידן, ועד"ז איז דאך דא כמה חילוקים צווישן די אידן גופא - עס זיינען דא די וואס זיינען געווען שרי אלפים סרי מאות ושרי חמישים ביז צו טרי עשרות, און אין דעם גופא זיינען דאך געווען חילוקים אויף וואס פאר א שבט זיי זיינען געווען א ראש, איין שבט איז געווען העכער פון דעם צווייטן שבט, פונדעסטוועגן געפינט מען אבער אז בנוגע ציילן די אידן האט מען געציילט אלעמען גלייך, קיינעם ניסט מער ווי איינס און ניסט ווייניקער ווי איינס,

דער ביאור אויף דעם איז ע"פ וואס מ'האט גערעדט פריער, אז וויבאלד זיי זיינען געווען אין די תנועה פון מדבר, און אלע צוזאמען האבן געהאט נאר איין רצון אויף צו מקבל זיין די תורה - אין אט דעם ענין האבן זיך אלע אויסגעגליכן.

פון דעם קומט ארויס אז עד"ז איז יעדער יאר בשעת עס קומט דער שבת וואס מען לייענט פ' במדבר פאר שבועות, ווערט נתעורר נאך אמאל דער נעשה ונשמע, דער ביטול ווי די אידן האבן געהאט יעמולט, וועקגעבן זיך אן קייזע השבונות; עד"ז דארף אויך זיין אט דער ביטול זיך איבערגעבן אין אן אופן פון מדבר און זיין גרייט אויף זאגן נעשה ונשמע, און מקבל זיין די תורה.

פון דעם ווערן נמשך די אלע ברכות על כל השנה כולה, ביז די אלע ברכות פון א' ביז ת' ביז צו די ברכה הכולל ופנימיות, ביאת המשיח, וואס יעמולט וועט מען לערנען תורתו של משיח ביז עס וועט זיין "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

ג. מדובר כמה פעמים אז תורה איז כולל יעדער זאך וואס איז דא אין וועלט, ווארום יעדער ענין וואס איז אין וועלט נעמט זיך פון

כלומר: כאשר ההנהגה היא כדבעי, באופן של "יראת חטא" — הן הנהגתה של האשה, "טהורה היא", והן הנהגתו של הבעל שמקנא לאשתו מצד ה"יראת חטא" שבו — אזי ע"י הירידה דסוטה ("משקו לי מי סוטה") נפעל עילוי גדול יותר ממה שהי' לפני כן, ועד ש"ונזרעה זרע", "ונתתה לאמתך זרע אנשים", וכן "אם היתה יולדת בצער יולדת בריוח, נקבות יולדת זכרים וכו'".

וכמו כן מובן בנוגע לכללות זמן הגלות:

בזמן הגלות — כאשר "אנכי הסתר אסתיר פני" — אזי בנ"י הם בדוגמת אשה שנסתתרה כו', כמבואר בכ"מ בענין "בעלונו אדונים זולתך". ואז נפעל הענין ד"האיש מקנא", ובלשון הכתוב: "קנא קנאתי גו'". ומכיון שמצד אמיתית הענינים נמצאים בנ"י במעמד ומצב ד"טהורה היא" — הרי ע"ז נפעל הענין ד"ונזרעה זרע", היינו, שתמורת הענין ד"עקרה לא ילדה", נפעל הענין ד"איש ואיש יולד בה", "אם היתה יולדת בצער יולדת בריוח כו'", ועד כדי כך ש"אמרת בלבבך מי ילד לי את כל אלה" — ענין של פלא, מכיון שזהו באופן שלמעלה מדרך הטבע לגמרי.

וכל זה נפעל ע"י מעשינו ועבודתנו במשך זמן הגלות באופן ד"אשה כשרה שעושה רצון בעלה" — כפירוש הפשוט שבזה, ומזה באים גם לפירוש הפנימי — שפועלת רצון חדש אצל בעלה, ועי"ז מתבטל כללות ההעלם וההסתר דזמן הגלות, וזוכים לגאולה האמיתית והשלימה.

טו. ויה"ר שע"י כללות הענין ד"יראת חטא" ("לא תיתני (בטלה) יראת חטא, דאיכא אנא") נזכה בקרוב ממש להמשך הענינים המובאים בדבריו של רבי פינחס בן יאיר, מדרגא לדרגא, אבל באופן של דילוג וקפיצה ("מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות"), בזריזות הכי גדולה, עד שבשעתא חדא וברגעא חדא זוכים לביאת אליהו הנביא ז"ל במהרה בימינו — "מיד הן נגאלין".

וזוכים לקיום היעוד "קהל גדול ישובו הנה", "בנערינו ובזקנינו בבנינו ובבנותינו" — בחסד וברחמים ("יולדת **בריוח**"), "עם עני שמיא", "כעב תעופינה וכיונים אל ארובותיהם" — לארצנו הקדושה.

וכאמור — שבשעתא חדא וברגעא חדא באים לארצנו הקדושה, ולביהמ"ק השלישי, "מקדש אדנ־י כוננו ידיך", ו"שמחת עולם על ראשם".

* * *

טז. האמור לעיל אודות כללות הענין דספה"ע — קשור עם יום זה, חמשה בסיון, מפני היותו הסיום וחותם ד"שבע שבתות תמימות". ונוסף לזה — ישנו הענין המיוחד דחמשה בסיון **עצמו** (שאינו קשור עם הימים והשבועות שלפניו). ובהקדים:

כללות הענין דמתן תורה בפעם הראשונה — בששה בסיון, הי' לאחרי הקדמת כמה ענינים שהיו בימים שלפנ"ז, החל מראש חודש סיון, כמ"ש "בחודש השלישי גו' ביום הזה (ר"ח) באו מדבר סיני גו'", וכפי שמפרט בהמשך הכתובים (בפ' יתרו ובפ' משפטים) פרטי ההכנות שהיו בימים שלאחרי זה, באופן ד"כל יומא ויומא עביד עבידתי'", עד לקבלת התורה בששה בסיון.

והנה, במסכת שבת (פח, א) — בסוגייא דמתן תורה — נמנים פרטי הענינים

שהיו בימי ההכנה לקבלת התורה, ושם איתא: "בחמישי — בנה (משה) מזבח והקריב עליו קרבן", כמ"ש "ויבן מזבח תחת ההר גו'".

(בפשטות הכתובים מצינו עוד פרטים שהיו ביום זה, אבל — מכיון שבגמרא מודגש רק הענין ד"בנה מזבח והקריב עליו קרבן", מובן, שזהו **עיקר** החידוש דיום זה, ובזה נכללים שאר הפרטים שהיו ביום זה — חמשה בסיון).

ואף שכללות הענין דבניית מזבח והקרבת קרבן מצינו כבר כו"כ פעמים לפנ"ז, וא"כ, לכאורה אין זה דבר חידוש — הרי מכיון שמודגש בגמרא שזהו הענין המיוחד שנפעל בחמשה בסיון, מובן, שבבניית המזבח והקרבת הקרבן בחמשה בסיון, ישנו חידוש מיוחד, כדלקמן.

ועפ"ז יובן גם מדוע נעשה הדבר ע"י משה רבינו דוקא — דלכאורה, בשלמא מה שהקרבת הקרבן היתה ע"י משה, הרי זה מפני שזהו ענין הקשור עם כוונתו של המקריב ("לרצונכם", וכיו"ב), ופשיטא שכוונתו של משה רבינו היא באופן הכי נעלה כו'; אבל בניית המזבח — **הכשרת** המקום (שבו יקריבו את הקרבן) בלבד, היתה יכולה להעשות ע"י משרתי משה, זקני ישראל, וכיו"ב, ומדוע גם בניית המזבח הוצרכה להעשות ע"י משה רבינו בעצמו דוקא! — אלא ודאי בהכרח לומר שזהו מפני העילוי המיוחד שיש בבניית המזבח והקרבת הקרבן **כאן**, בחמשה בסיון.

יז. והביאור בזה — בהקדים:

בששה בסיון קיבלו בנ"י את התורה, כלומר, שאז שמעו את דברי הקב"ה — "וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר", "מן השמים דברתי עמכם". ובחמשה בסיון היתה ההכנה לזה — תנועת הביטול מצדם של בנ"י, שזהו כללות הענין דהקדמת נעשה לנשמע, היינו, שעמדו בתכלית הביטול, ולא היו אלא בבחינת "כלי קיבול" לשמוע את דבריו של הקב"ה במתן תורה.

והנה, כל זה הוא בנוגע לקבלת התורה ע"י בנ"י. וכמו כן מובן בנוגע לפעולה דמ"ת ביחס לכללות העולם:

החידוש דמ"ת (בששה בסיון) ביחס לכללות העולם הוא — שלוקחים דבר גשמי ועושים ממנו מציאות של קדושה. ובתור הכנה לזה — הי' צריך להיות הענין דבניית המזבח בחמשה בסיון, שענינו — **הכשרת** מקום שיוכל להיות "כלי קיבול" להקרבת הקרבן, שענינו לעשות מדבר גשמי ענין של קדושה (קרבן לה'), ע"ד ובדוגמת כללות החידוש דמ"ת.

כלומר: כשם שאצל בנ"י היתה צריכה להיות ההכנה דהקדמת נעשה לנשמע, היינו, שיהיו בבחינת "כלי קיבול" לקבלת התורה, כמו כן בנוגע לכללות העולם — שהיו צריכים לפעול בו שיהי' "כלי קיבול" לחידוש שנפעל במ"ת, והכנה זו נפעלה ע"י בניית המזבח.

והענין בזה:

בניית מזבח אינו ענין של בריאה יש מאין, כי אם שלוקחים מציאות שכבר ישנה בעולם — עפר או אבנים, ובונים מהם מזבח, היינו, שתמורת היותם אבנים נפרדים, מאחדים אותם לבנין אחד — "מזבח",

ועד שמבואר בגמרא (כתובות י, ב) "מזבח – מזיח ומזין מחבב מכפר", שכל זה נפעל ע"י המזבח עצמו, כמרומז בשמו – "מזבח".

ועי"ז נעשה מקום מוכשר וראוי – "כלי קיבול" – להקריב עליו קרבן לה', היינו, לקחת דבר גשמי, בהמה מסוג החי, או מנחה מסוג הצומח (סולת או שעורים), ולעשות ממנו קרבן להי – "קרבני לחמי לאישי ריח ניחוחי", "נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני", שכל זה נפעל **לאחרי** בניית המזבח, כאשר ישנו מקום מוכשר וראוי לכך.

ועפ"ז נמצא, – שעיקר החידוש דחמשה בסיון הוא בניית המזבח, היינו, הכשרת מקום שיהיי "כלי קיבול" לגילוי דמ"ת (בדוגמת הענין דהקדמת נעשה לנשמע בעבודתם הפרטית של בנ"י), ומה שהקריב עליו קרבן – אין זה עצם הענין דהקרבת הקרבנות, כי אם חלק מבניית המזבח, כי **שלימות** מציאות המזבח היא – כאשר מקריבים עליו קרבן. וכדמוכח מהענין ד"קיץ המזבח" (כתובות קו, ב. ועוד) – שכאשר המזבח הי' בטל מנדרים ונדבות, לא השאירו את המזבח ריקם, אלא היו מקריבים קרבנות נוספים (ממה שנותר מ"מחצית השקל" שנתנו בנ"י ללשכה), שמזה מובן, שמציאות המזבח היא בשלימותה רק כאשר מקריבים עליו קרבן.

יח. והנה, התורה היא נצחית – היינו, שמידי שנה בשנה נפעל בחמשה בסיון הענין ד"בנה (משה) מזבח כו'".

וענין זה שייך לכאו"א מישראל – מצד בחי' משה שבו, כמבואר בתניא (רפמ"ב) בפירוש דברי הגמרא עה"פ "ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה גו'", ש"לגבי **משה** מילתא זוטרתי היא" – ש"כל נפש ונפש מבית ישראל יש בה מבחי' משרע"ה, כי הוא משבעה רועים .. ומשרע"ה הוא כללות כולם, ונקרא רעיא מהימנא כו'".

ועד"ז מובן בנוגע לעניננו – בניית המזבח ע"י משה רבינו בחמשה בסיון – שמכיון ש"כל נפש ונפש יש בה מבחי' משרע"ה", יש לכאו"א מישראל נתינת כח לפעול את ה"עבידתי'" דיום זה, לפעול שהעולם יהי' "כלי קיבול" לגילוי דמ"ת, ע"י הענין דבניית מזבח, כנ"ל בארוכה.

ומובן, שבזה נכלל גם הענין ד"מזיח ומזין מחבב מכפר", היינו, שמתבטלים כל הענינים הבלתי־רצויים ("מזיח גזירות ומכפר עוונות"), ו"מחבב" את ישראל לאביהם שבשמים, ועד ש"מזין" את העולם כולו – "יושפע שפע רב בכל העולמות".

וכן הוא בנוגע לעבודה הפרטית – שבחמשה בסיון נפעל אצל כאו"א מישראל כללות הענין דהקדמת נעשה לנשמע, וזוהי ההכנה המתאימה לכללות הענין דקבלת התורה מחדש ב"זמן מתן תורתנו".

יט. והנה, איתא במדרז"ל (שמו"ר רפל"ב. וראה ספרי ר"פ האזינו) שכאשר בנ"י אמרו "נעשה ונשמע", אמר הקב"ה: "אני אמרתי אלקים אתם", ומכיון שאמירתו של הקב"ה כמוה כמעשה, נמצא, שע"י הקדמת נעשה לנשמע נעשו בנ"י בדרגת "אלקים אתם", שזוהי דרגא נעלית יותר מאשר "בני עליון כולכם".

"והימים האלה נזכרים ונעשים" בחמשה בסיון מידי שנה בשנה, היינו, שע"י

בלתי מוגה

אמירת נעשה ונשמע בחמשה בסיון, מתגלה ומתעורר מחדש כללות הענין ד"אני אמרתי אלקים אתם".

ויה"ר שכן יהי' גם בשנה זו – היינו, שבעמדנו בחמשה בסיון, יהי' אצל כאו"א מישראל הענין דהקדמת נעשה לנשמע, ועי"ז יתגלה – ביתר שאת וביתר עוז – כללות הענין ד"אני אמרתי אלקים אתם".

ומכיון שכאו"א מישראל הוא בדרגת "אלקים" ("אלקים אתם"), שפירושו "בעל היכולת והכחות כולם" (שו"ע או"ח ס"ה) – מובן, שכל יהודי נעשה **בעה"ב** על מציאות העולם כולו, ולכן, כאשר אומר "דאַלאַי גלות" (הלאה הגלות) – אזי תיכף ומיד באה הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו!

ובפרט כאשר אמירת "דאַלאַי גלות" היא בלשון עמי הארץ – לשון המובן לכל, גם לאלו שיכולים לחשוב שמספיק הענין ד"מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך", אבל באופן שנמצאים עדיין בגלות, וצריך להתנהג באופן ד"דרשו את שלום העיר גו'" – אזי אומרים גם להם: "דאַלאַי גלות"!

וזוכים להתגלות מלך המשיח, ביחד עם ההתגלות של מלך מלכי המלכים הקב"ה, כמ"ש "ונגלה כבוד הוי' גו'", ובאופן ד"ביום ההוא יהי' הי' אחד ושמו אחד", כשם שאני נכתב – שם העצם, שם המיוחד ושם המפורש – כך אני נקרא בגלוי בכל העולם כולו, במהרה בימינו ממש.

* * *

כ. מאמר (כעין שיחה) ד"ה בשעה שהקדימו.

* * *

כא. דובר לעיל שכל דבר צריך לבוא בפרטים ופרטי פרטים, וכנ"ל במאמר (המיוסד על מאמרי רבותינו נשיאינו ד"ה בשעה שהקדימו – בלקו"ת ובאוה"ת ובכ"מ) שהביטול לבעל הרצון צריך לחדור גם בעניינים פרטיים, רצון פרטי, עד למעשה בפועל בעניינים פרטיים. ולכן, נוסף על כל העניינים שדוברו לעיל, צריכים לעורר גם אודות עניינים **פרטיים**, ובמיוחד – עניינים שהזמן גרמא.

לכל לראש – יש לדאוג שלכל יהודי יהי' את כל הדרוש עבור הוצאות החג, ולא רק בצמצום בלבד, אלא בהרחבה – באופן המתאים ל"מועדים לשמחה", שאז ישנו חיוב "ושמחת בחגך", ולא רק בנוגע לעצמו, אלא גם בנוגע לכל הסמוכים על שולחנו – "אתה ובנך ובתך", ואפילו "עבדך ואמתך".

[וכפי שרואים בפועל שיכולה להיות מציאות שעני בישראל (שזקוק שיתנו לו עבור הוצאות החג) יהי' לו "עבד ואמה"!... הוא אמנם מודע לחשבון האמיתי שהחזקת ה"עבד ואמה" בביתו היא ע"י כספים שהשיג **בהלוואות**, אלא שמסיבות שונות (מובנות או לא) אינו יכול לוותר על ה"עבד ואמה", ולכן, מכניס את עצמו להוצאות מיותרות!

אבל גם במצב זה – הרי סוכ"ס הקב"ה "משביע לכל חי רצון", וכידוע הפירוש בזה – שמשביע אותו בהתאם **לרצונו**, כלומר, אף שמבחינה שכלית אין כל צורך בכך, מכיון שמדובר אודות הוצאות בלתי מוכרחות, עניני מותרות, וכיו"ב,

אעפ״כ, מכיון שכל יהודי הוא ״בן מלך״, הרי סוכ״ס משביע המלך (אבינו שבשמים) את רצונו בכל הפרטים.

ובינתיים — צריכים לדאוג לתת לו את כל צרכי החג, הן עבורו ועבור בני ביתו, והן עבור ״עבדו ואמתו״.

וכפי שכבר דובר בארוכה בענין זה כו״כ פעמים — אלא שעיקר ההדגשה היתה בנוגע לחגים דחודש תשרי וניסן, שבהם ישנם הוצאות רבות ביותר, הן בנוגע לריבוי סעודות החג, והן בנוגע למצוות המיוחדות בימים טובים אלו (סוכה, ד׳ מינים, מצה, וכיו״ב), ולכן, דרושה הדגשה מיוחדת בענין זה גם בנוגע לחג השבועות.

כלומר: אע״פ שחגה״ש הוא יום א׳ (ובחו״ל — ב׳ ימים) בלבד, ואו״כ, אין כאן ריבוי סעודות כמו בפסח וסוכות, וגם: בחגה״ש אין מצוה מיוחדת (כמו סוכות וד׳ מינים או מצה בפסח), וכידוע בטעם קריאת חגה״ש בשם ״עצרת״, מפני שיש בו רק הענין שנעצרים מעשיית מלאכה, ואו״כ, בחגה״ש ההוצאות אינן רבות כל כך כמו בשאר החגים —

אעפ״כ, מכיון שגם בחגה״ש ישנו החיוב ד״ושמחת בחגך״, לכל א׳ באופן הראוי לו [״הקטנים — נותן להם קליות ואגוזים ומגדנות, והנשים — קונה להן בגדים ותכשיטין נאים כו׳, והאנשים — אוכלין בשר ושותין יין״ (רמב״ם הל׳ יו״ט פ״ו הי״ח)], ויתירה מזו: בשאר הימים טובים יש סברא ״או כולו להו׳ כו״״, אבל בחגה״ש — ״הכל מודים בעצרת דבעינן נמי **לכם**״ (פסחים סח, ב), וכפס״ד אדה״ז בשו״ע (או״ח סתצ״ד ס״ח) שבחגה״ש ישנו חיוב לאכול ולשמוח יותר משאר יו״ט, כדי להראות שנוח ומקובל לישראל יום שניתנה בו תורה — מובן, שגם בחגה״ש צריכים להשתדל לספק את כל צרכי החג לאלו שזקוקים לכך, כדי שגם הם יוכלו לשמוח בשמחת החג.

ולכן, צריכים לנצל את השעות הספורות שנותרו עד לכניסת החג — שאם ישנה עדיין משפחה שחסר להם עבור הוצאות החג, ישתדלו למלא את צרכיהם באופן של הרחבה, ובעוד מועד.

וכמדובר כמ״פ שפעולה זו צריכה להעשות באופן ד״הצנע לכת״, כדי שלא לבייש כו׳. והעיקר — שצריכים לדעת שנתינה זו היא מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה של הקב״ה, אלא שהקב״ה מפקיד בידו את הכסף, ועושה אותו ל״שליח״ לתת זאת לאלו שזקוקים לכך, ועי״ז זוכה הוא (השליח הנותן) במצות צדקה, ובפרט — צדקה הקשורה עם ״מועדים לשמחה״.

כב. ישנו ענין נוסף — שהזמן גרמא:

ע״פ המבואר במדרז״ל שנתינת התורה לבנ״י היתה לאחרי שאמרו ״בנינו ערבים בעדינו״ — צריכים להשתדל שבחגה״ש יבואו כל ילדי ישראל (ילדים וילדות) לשמוע את ״עשרת הדברות״ בבית־הכנסת, ובציבור — ״ברוב עם הדרת מלך״.

ועוד לפנ״ז — להשתדל לאחד את כל בנ״י ע״י ספרי התורה הכלליים, כמדובר כמ״פ ש״ישראל״ ר״ת **י**ש **ש**שים **ר**יבוא **א**ותיות **ל**תורה, ולכן, כאשר כל א׳ משִשים ריבוא בנ״י קונה אות א׳ בספר תורה — אזי מתאחדים כל בנ״י למציאות

אחת, בדוגמת ״ספר תורה״, שאף שיש בה ששים ריבוא אותיות, וכל אות צריכה להיות בפ״ע, מוקפת גויל כו׳, אעפ״כ, מצטרפים כל האותיות שבס״ת למציאות אחת — ״תורה אחת״.

ונמצא, שבזה מודגש ביותר כללות הענין ד״ויחן שם ישראל נגד ההר״ — אחדותם של כל בנ״י ע״י התורה, ״נגד ההר״ — הר סיני, שבו ניתנה התורה.

כג. וכאן המקום לעורר גם אודות כל עניני ה״מבצעים״ — מכיון שגם הם נחשבים לענין שהזמן גרמא:

לכל לראש — מבצע אהבת ישראל, השייך במיוחד למתן תורה, מכיון שכללות הענין דמ״ת נפעל ע״י הקדמת ענין האחדות, כמ״ש ״ויחן שם ישראל נגד ההר״, ״ויחן״ לשון יחיד, ״כאיש אחד בלב אחד״, בדוגמת הלב שמאחד את כל אברי הגוף ע״י סיבוב הדם כו׳, כמבואר בארוכה באגה״ק (סל״א), שזהו כללות הענין דאהבת ישראל ואחדות ישראל.

מבצע חינוך — כמבואר במדרז״ל שבמעמד הר סיני היו בנ״י בדוגמת תינוקות שנמצאים בבית־הספר.

ומזה באים למבצעים הפרטיים — מהביטול לבעל הרצון, לענינים פרטיים (כנ״ל):

מבצע תורה — שזהו כללות הענין דחג השבועות, ״זמן מתן תורתנו״.

מבצע תפילין — כמארז״ל ״הוקשה כל התורה כולה (מצוות שבתורה) לתפילין״, והרי כללות ענין המצוות (שכללותם היא מצות תפילין) הוא ענין עיקרי ביותר במתן תורה, כי ״גדול תלמוד שמביא לידי מעשה״, ״המעשה הוא העיקר״.

מבצע מזוזה — שמוזכרת (ביחד עם מצות תפילין) לא רק בפרשה שני׳ דק״ש, אלא גם בפ׳ ראשונה דק״ש, שענינה — ביטול לבעל הרצון, שזהו כללות הענין דהקדמת נעשה לנשמע (כנ״ל במאמר).

מבצע צדקה — דהנה, נוסף לזה שהקב״ה נותן לבנ״י את כל מה שמגיע להם, מפני היותם ״בני מלכים״ [ויתירה מזו — בלשון התקו״ז: ״מלכים הם״], הרי הוא עוד מוסיף להם באופן של צדקה. ומכיון שנתינת הצדקה צריכה להיות לפי ערך יכולתו של הנותן, ״כדבעי לי׳ למיעבד״ (ראה כתובות סז, רע״א), מובן, שכאשר מדובר אודות נתינת הצדקה ע״י הקב״ה, ״לך ה׳ הצדקה״ — הרי מכיון ש״לי הכסף ולי הזהב״, בודאי שהקב״ה נותן מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה, באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, באופן של עשירות. ועפ״ז מובן הקשר למתן תורה — כי קבלת התורה היתה ע״י משה רבינו, כמ״ש ״משה קיבל תורה מסיני״, ומבואר בכ״מ ש״תפלה למשה״ היא תפלת עשיר.

בית מלא ספרים, יבנה וחכמי׳ — שהרי הספרים הם מתושב״כ ותושבע״פ, שניתנו כולם בהר סיני.

וכן המבצעים המיוחדים לנשי ובנות ישראל — שלהן שייכות מיוחדת למתן תורה, שהרי סדר מסירת ציווי הקב״ה אודות ההכנה למתן תורה הי׳ באופן ד״כה תאמר לבית יעקב — אלו הנשים, תאמר להם בלשון רכה״, ורק אח״כ ״ותגיד לבני ישראל — אלו האנשים״:

בלתי מוגה

טהרת המשפחה — שזהו היסוד והקיום דכללות עם ישראל, "היום הזה נהיית לעם", נשמות בגופים, ועד לשלימות עם ישראל — ששים ריבוא בנ"י, ע"י קיום הציווי "פרו ורבו", ובאופן של טהרה וקדושה כו' — "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" — שזהו כללות הענין דטהרת המשפחה, שניתן בידי נשי ישראל, ועל פיהן — כן יקום, הן למטה והן למעלה.

כשרות האכילה ושתי' — שגם ענין זה נתון בידי' של האשה, "עקרת הבית".

אוצר החכמהוכן הדלקת נרות שבת קודש ויו"ט — שעי"ז נפעל כללות ענין השלום, "ויסגון שלמא בארעא", "שלמא דעלמא שלמא דביתא שלמא דמטרוניתא". ובפרט כאשר ישנה ההוספה המיוחדת דברכת "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה" — בחג השבועות.

כד. וע"י מבצעים אלו, שהם ענינים כלליים — באים שאר כל הפרטים ופרטי פרטים דכל עניני התורה ומצוותי', כמדובר כמ"פ.

וכאמור לעיל — ההתחלה היא בענין הביטול לבעל הרצון, שזוהי העבודה דפרשה ראשונה דק"ש, ואח"כ באה העבודה דביטול לרצונות הפרטיים — פרשה שני' דק"ש, ועד שבאים כל הפרטים ופרטי פרטים שבעבודת האדם, מ"חסד שבחסד" עד "מלכות שבמלכות".

ובלשון התפלה שאומרים לאחרי ספה"ע: "ועי"ז יושפע שפע רב בכל העולמות, ולתקן את נפשותינו ורוחותינו ונשמותינו כו'".

ועד שזוכים לקיום הבקשה: "הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה במהרה בימינו אמן סלה".

* * *

כה. מכיון שכללות הענין דמתן תורה הי' באופן ד"אני המתחיל" — הרי זה באופן ד"לכתחילה אריבער".

ולכן, מן הראוי לקשר זאת עם ניגון של שמחה — הניגון הידוע בשם "לכתחילה אריבער".

וענין זה מודגש ביותר בשנה זו — מפני שבה מלאו מאה שנה — תכלית השלימות — להסתלקותו של אדמו"ר מהר"ש, בעל ההוראה ד"לכתחילה אריבער", שכל עניניו נמשכים ומתגלים גם בעולם דלמטה (מלבד הענין ד"זכותו יגן עלינו") — כמבואר באגה"ק (סכ"ז־ח) בנוגע להסתלקותם של צדיקים, ויתירה מזו — כפי שמצינו אצל משה רבינו, הנשיא הראשון דבנ"י, "רעיא מהימנא": "מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש" (סוטה יג, סע"ב).

ואם הדברים אמורים אודות כל נשיא בישראל — הרי עאכו"כ שכן הוא אצל נשיא שכל עניניו — הן העלי' לעולם האמת, והן ההמשכה והגילוי למטה — הם באופן ד"**לכתחילה אריבער**".

[ניגנו הניגון "לכתחילה אריבער". ואח"כ צוה לנגן ניגון הכנה. ניגון אדמו"ר הזקן (בבא הד' — פ"א). "ניע זשוריצי כלאָפצי"].

* * *

בלתי מוגה